

PWYLLGOR	PWYLLGOR TRWYDDEDU CANOLOG
DYDDIAD:	15 Mawrth 2021
TEITL:	EFFAITH YR ARGYFWNG COVID 19 AR WASANAETHAU TRWYDDEDU
PWRPAS:	ER GWYBODAETH
AWDUR:	PENNAETH YR ADRAN AMGYLCHEDD

1.0 GWYBODAETH GEFNDIROL

- 1.1 Mae'r Uned Drwyddedu yn gweinyddu a gorfodi'r gyfraith mewn ystod eang ac amrywiol o fusnesau.
- 1.2 Fe weithredir trwyddedau yn y meysydd â ganlyn er mwyn gwarchod defnyddwyr, busnesau a chymunedau Gwynedd rhag unrhyw effeithiau andwyol; ac yn cymryd camau gorfodaeth lle mae hynny yn ofynnol er mwyn cadw defnyddwyr y gwasanaethau trwyddedig yn ddiogel.
- Trwyddedau alcohol ac adloniant (yn cynnwys digwyddiadau) a gamblo.
 - Trwyddedau Personol (alcohol)
 - Trwyddedau anifeiliaid yn cynnwys siopau anifeiliaid anwes, sefydliadau marchogaeth a sefydliadau bridio cŵn.
 - Cerbydau, gyrwyr a gweithredwyr tacsis.
 - Safleoedd carafanau
 - thrwyddedu delwyr metel sgrap.
- 1.3 Dengys y tabl isod faint o'r amrywiol drwyddedau sydd yn cael eu gweinyddu a gorfodi ar draws y Sir ar hyn o bryd -

Nifer trwyddedau	
 1,001 Eiddo Alcohol	 66 Eiddo Gamblo
 301 Cerbyd a 503 Gyrrwr Tacsî	 35 Trwyddedau Anifeiliaid
 477 Safleoedd Carafanau	 26 Delwyr Metel Sgrap

2. EFFAITH YR ARGYFWNG COVID 19 AR WASANAETHAU TRWYDDEDU

- 2.1 Ers mis Mawrth 2020, mewn ymateb i'r argyfwng pandemig Covid, mae'r gwasanaeth wedi gorfod addasu a blaenoriaethu er mwyn cyfrannu at yr ymdrech o reoli ymlendaeniad yr haint Covid-19.

- 2.2 Mae swyddogion y gwasanaeth Trwyddedu wedi bod yn gweithredu rôl llawer ehangach oddi fewn i wasanaethau gwarchod y Cyhoedd yn ystod cyfnod y Pandemig. Mae hyn oherwydd bod gymaint o swyddogion yr Unedau eraill fel yr Uned Bwyd ac Iechyd a Diogelwch wedi cael eu hailgyfeirio bron yn gyfan gwbl i waith ymatebol a rhoi arweiniad mewn perthynas â chlystyrau heintiau Covid mewn ysgolion, cartrefi henoed a sefydliadau a gweithleoedd eraill.
- 2.3 Fe sefydlwyd y Gwasanaeth Profi, Olrhain a Darganfod achosion Covid-19 yn gychwynnol gan swyddogion yr Uned Bwyd ac Iechyd a Diogelwch , ac mae swyddogion y gwasanaeth Trwyddedu a rheoli llygredd wedi bod yn ymateb i wybodaeth sydd yn deillio o ddata'r Gwasanaeth Profi, Olrhain a Darganfod .
- 2.4 Golyga hyn fod swyddogion Gorfodaeth oddi fewn i'r Uned Trwyddedu a Rheoli Llygredd wedi bod yn ymateb i gwynion diffyg cydymffurfiad gyda rheoliadau covid mewn amrywiaeth o eiddo nad ydynt yn drwyddedig yn ogystal ag eiddo trwyddedig fel tafarndai, bwytai a meysydd carfannau.
- 2.5 Mae'r Cyhoedd a busnesau wedi ei chael yn anodd dygymod gyda'r newidiadau cyson yn y rheolau; ac mae swyddogion y gwasanaeth wedi bod yn allweddol yn cynghori busnesau ar sut i addasu er mwyn cadw pawb yn ddiogel; yn enwedig wrth i'r busnesau lletygarwch ail agor dros yr Haf.
- 2.6 Mae'r Uned Datblygu Marchnata a Thwristiaeth o'r adran Economi a Chymuned wedi bod yn gweithio yn agos gyda'n swyddogion er mwyn sicrhau eu bod yn gyrru gwybodaeth gyfredol ar y rheoliadau i fusnesau drwy fwletinau gwybodaeth sydd hefyd yn cynnwys yr arweiniad diweddaraf ar gefnogaeth ariannol.
- 2.7 Mae swyddogion wedi bod yn gweithio yn agos iawn gyda'r Heddlu drwy gydol y pandemig; gan rannu gwybodaeth allweddol er mwyn atal ymlendaeniad Covid. Fe gynhaliwyd patrolau rhagweithiol rheolaidd ar y cyd i bentrefi a threfi poblogaidd yn ystod Haf, 2020 yn ogystal ag i Fangor a Gaernarfon gyda'r nos ac ar benwythnosau - er mwyn rhoi cyngor i fusnesau a chwsmeriaid ar y rheoliadau. Roedd ymateb positif i hyn, gan fod y rheoliadau yn newid mor aml, roedd yn ffordd effeithiol o ddarganfod pa fesurau oedd yn achosi mwyaf o broblemau i fusnesau.
- 2.8 Er bod busnesau trwyddedig ar y cyfan wedi ymdrechu i gydymffurfio o dan amgylchiadau hynod o anodd; mae rhai busnesau wedi anwybyddu'r rheoliadau; ac mae swyddogion wedi gorfod gyrru rhybuddion anffurfiol a ffurfiol gan gynnwys 8 Rhybudd Gwella Eiddo o dan reoliadau Coronafirws Llywodraeth Cymru. Mae un siop hwylus wedi derbyn rhybudd cau hefyd.

3. GWAITH ARFEROL YR UNED DRWYDDEDU

- 3.1 Fel llawer iawn o wasanaethau cyhoeddus eraill; dydi'r Uned Drwyddedu ddim yn eithriad yn y ffaith fod ein gallu i ddarparu rhai gwasanaethau 'arferol' wedi bod yn heriol, ac mae'r cyfyngiadau wedi golygu nad ydym wedi bod yn gallu gwneud rhai pethau; neu wedi gorfod addasu i wneud pethau mewn ffordd wahanol.
- 3.2 Mae cynnal system o drwyddedu unigolion a busnesau yn hanfodol er mwyn sicrhau lechyd a Diogelwch safonau uchel a chyson; a thegwch a gwasanaeth dda i'r Cyhoedd. Oherwydd hyn; mae'r amrywiol gyfundrefnau Trwyddedu a weinyddir yn wasanaethau statudol; ac rydym wedi gorfod gweithio mewn ffordd wahanol dros y misoedd diwethaf er mwyn gallu parhau i ddarparu'r gwasanaethau hyn yn unol â'r gyfraith.

- 3.3 Mae'r swyddogion Trwyddedu wedi bod yn cynnal cyfweiliadau a phrofion gydag ymgeiswyr yn rhithiol; mae archwiliadau gorfodaeth hyd yn oed wedi digwydd yn rhithiol ambell waith oherwydd y risgiau o gyfarfod wyneb yn wyneb. Fel y gwyddoch; mae gwrandawiadau'r Is Bwyllgorau Trwyddedu Cyffredinol a Chanolog wedi bod yn digwydd yn rhithiol ers Gorffennaf 2020, gydag amryw o geisiadau tacsï, eiddo ac un Adolygiad Trwydded eiddo wedi derbyn penderfyniad gan aelodau'r Pwyllgor hwn.
- 3.4 Mae gostyngiad sylweddol wedi bod yn y flwyddyn o Rybuddion Digwyddiadau Dros dro wedi bod am resymau amlwg; ond mae 108 o amrywiol drwyddedau eiddo a thrwyddedau personol wedi eu prosesu ers y 1af o Ebrill 2020, a 341 o amrywiol geisiadau trwyddedau tacsï.

4. SYMUD YMLAEN I'R CYFNOD NESAF

- 4.1 Dengys profiadau flwyddyn ddiwethaf fod dod allan o gyfnod clo yn arbennig o heriol ac fe fydd llwyth gwaith y gwasanaeth yn cynyddu yn sylweddol dros yr wythnosau nesaf eto, fel y bydd busnesau yn ceisio addasu yn unol â'r gofynion, er mwyn ceisio cadw pobl yn ddiogel; ac osgoi cyfyngiadau llymch eto.
- 4.2 Mae ein swyddogion yn barod unwaith eto i gefnogi busnesau, a defnyddio pwerau Gorfodaeth pan fydd raid. Fe fyddwn yn gweithio yn agos eto gydag adrannau eraill, a'r Heddlu gan ymdrechu i gadw proffil uchel yn ein cymunedau. Mae tri swyddog ymgysylltu wedi eu penodi dros dro i'r gwasanaeth Profi, Olrhain a Darganfod; ac fe fyddent yn cefnogi gwaith ein swyddogion Gorfodaeth allan yn y cymunedau; gan godi ymwybyddiaeth lle mae angen.
- 4.3 Mae Rhaglen Brechu Llywodraeth Cymru a'r DU wedi bod yn arbennig o effeithiol hyd yn hyn; ond ni fydd yn cael gwared â'r risgiau i lechyd yn gyfan gwbl, ac fe fydd rhaid bod yn arbennig o ofalus wrth ail agor eiddo trwyddedig fel tafarndai a chlybiau nos.
- 4.4 Rhagwelir y bydd llawer o geisiadau i amrywio trwyddedau eiddo yn cael eu derbyn; fel y bydd busnesau yn ceisio addasu gofod tu mewn a thu allan er mwyn gallu gweithredu'n ddiogel.
- 4.5 Mae'r Llywodraeth yn ystyried yn ofalus; ac yn cymryd cyngor gan y Gwyddonwyr o ran beth i'w wneud ynglŷn â chynnal digwyddiadau mawr. Deallir fod digwyddiadau 'arbrofol' yn cael eu cynnal mewn rhai siroedd, megis Conwy, lle fydd digwyddiad trwyddedig yn cael ei gynnal; gyda goruchwyliaeth ofalus o ran effaith ar ymledaeniad yr haint. Mae Gwynedd wedi bod yn lleoliad poblogaidd iawn ar gyfer digwyddiadau o bob math yn y gorffennol; ac fe fyddwn yn disgwyl am arweiniad pellach gan y Llywodraeth o ran pryd fydd yn ddiogel i ail gychwyn cynnal digwyddiadau yn ein Sir.
- 4.6 Fe fydd hefyd yn ofynnol i adolygu dogfennau polisi dros y 12 mis nesaf; gan gychwyn gyda'r Datganiad o Bolisi Trwyddedu, o dan y Deddf Drwyddedu 2003.
Mae'n ofynnol i bob Awdurdod Trwyddedu adolygu'r polisi bob tair blynedd. Mae Datganiad o Bolisi Trwyddedu Cyngor Gwynedd wedi cyrraedd cyfnod adolygiad; ac rydym wedi bod yn gweithio i gysoni newidiadau bychan i'r Polisiau drafft ar draws Gogledd Cymru. Pan fydd y sefyllfa yn caniatáu, fe fyddwn yn edrych i gyflwyno'r Polisi drafft newydd i'r Pwyllgor, cyn ymgynghoriad cyhoeddus dros yr Haf.